

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Datum: 19-12-2024

Onderwerp: Inzending internetconsultatie m.b.t. wijziging van de Wet Stelsel Openbare Bibliotheken

Geachte Minister Bruins,

De afgelopen jaren heeft het ministerie van OCW veel geïnvesteerd in het versterken van het bibliotheekstelsel in Nederland. De Bibliotheek Zuid-Kennemerland is het ministerie daarvoor zeer erkentelijk. Niet alleen voor de extra bijdrage vanuit het Rijk, maar zeker ook voor de aandacht, de beleidsinitiatieven en de waardering in woord en gebaar voor het openbaar bibliotheekwerk.

De Bibliotheek Zuid-Kennemerland is een regionale organisatie die werkt voor 5 gemeentes, t.w. Haarlem, Hillegom, Bloemendaal, Zandvoort en Heemstede. Wij ontvangen met onze 10 vestigingen jaarlijks ruim 930.000 bezoekers. Van de inwoners in onze regio is 26% lid. Wij zijn trots op het draagvlak dat hier uit spreekt. Tegelijkertijd hebben we de ambitie om nog meer mensen in ons werkgebied te bereiken. De grote maatschappelijke thema's Geletterdheid, Digitale inclusie en een Leven Lang Ontwikkelen vragen hier ook om.

Wij zijn blij dat in het wetsvoorstel de bevorderingstaak voor openbare bibliotheken wordt omgezet naar een Zorgplicht voor gemeentes. Belangrijk hierbij is wel dat de invulling van de Zorgplicht verder wordt uitgewerkt in een normenkader, zoals is opgesteld door VOB en VNG. De genoemde ondergrens van een Bibliotheek die 15 uur open is voldoet niet aan de wens om een goede maatschappelijke educatieve Bibliotheek te realiseren.

Verschillen in gemeentelijk beleid en financiering

Wij respecteren het budgetrecht van individuele gemeenteraden, maar als regionale bibliotheekvoorziening hebben wij er belang bij dat de verschillen in budget en dienstverlening niet te ver uiteenlopen, want een robuuste toekomstbestendige bibliotheekvoorziening vraagt ook om een bepaalde mate van uniform beleid en structurele financiering.

Een recent voorbeeld voor de noodzaak om de Zorgplicht stevig in te vullen is de gang van zaken rondom de decentrale uitkering 2025-2026. Er zit een groot verschil in de voorgenomen toekenning van deze uitkering. Sommige van onze gemeentes zijn voornemens (vrijwel) het hele bedrag toe te kennen, andere gemeentes 30% en één gemeente vooralsnog helemaal niets. Argumentatie is dat er altijd goed is gezorgd voor de Bibliotheek en dat extra financiering voor versteviging van het bibliotheekwerk niet nodig is. In regio Zuid-Kennemerland is inderdaad over het algemeen goed gezorgd voor de Bibliotheken.

De transitie naar de maatschappelijke educatieve Bibliotheek vraagt echter om extra ondersteuning. Deze wordt nu met name in de vorm van projectgelden uitgekeerd. De financiering vanwege de Zorgplicht zou deze projectfinanciering structureel kunnen maken. Een wettelijk vastgesteld normenkader zou helpen bij de duurzame versteviging van ons werk en voor meer uniformiteit in financiering binnen onze regio.

Tot slot

Naast onze opmerkingen en zorgen waren wij in 2015 blij met de 2e Bibliotheekwet in Nederland. De wet en later het Bibliotheekconvenant hebben de Bibliotheek Zuid-Kennemerland echt geholpen in het overleg met gemeentes. Met enige aanpassingen is dit wetsvoorstel weer een verbetering t.o.v. de huidige Bibliotheekwet en een kans om het bibliotheekstelsel in Nederland verder te verbeteren en te versterken voor nu en in de toekomst.

Vriendelijke groeten,

Roxane van Acker
Directeur-bestuurder Bibliotheek Zuid-Kennemerland